



Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. II. In Sacrificio Missæ proximus offerens est Sacerdos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

idem ea nunc quoque facit. Nos ministrorum tenemus locum : qui verò sanctificat ea, & immutat, ipse est. Et infra : Verum & tu laice, cum Sacerdotem videris offerentem, ne ut Sacerdotem esse putes hoc facientem, sed Christi manum invisibiliter extensam.

4. Quæ ratio-
ne Christus
nunc offerat,

Ex quibus testimoniis luculenter patet, quâ ratione Christus etiam nunc offerat, & quidem principaliter; videlicet non solum quia instituit hoc Sacrificium, & voluit ut merita sua per illud applicarentur: verum etiam quia ipse Sacerdotes instituit suos ministros & Vicarios, qui nomine & in persona ejus hoc Sacrificium offerrent.

videlicet
moraliter,

Quæ quidem institutio non retractata, sufficit ut jugiter Sacerdos consecrans sustineat personam Christi, ipsaque oblatio sit moraliter actio Christi, sicut actio Legati quæ talis, est moraliter actio Regis; & contractus factus per procuratorem quæ talem, est moraliter contractus illius, qui procuratorem instituit, est quando procurator contrahit, principalis nihil minus cogitet, quàm de contractu.

ad instar
Regis agen-
tis per suum
Legatum

Unde sicut Rex, qui per Legatum suum osculatur pedes Pontificis, dicitur actu præstare reverentiam Pontifici, est tunc temporis dormiat: ita quoque Christus Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, actu sacrificat & præstat reverentiam Deo, atque in finem usque sæculi sacrificabit, & reverentiam actu præstabit Deo cum ipso Sacerdote, ut cum ministro & Legato suo, est per impossibile non attenderet ad ejus oblationem; ratione scilicet prioris voluntatis, quam habuit, instituendo hoc Sacramentum & Sacrificium, & designando eorum ministros; quæ voluntas adhuc moraliter perseverat, ac sufficiens videtur, ut omnem oblationem, etiam ex parte ministrum immediati peccaminosam, efficere possit bonam & sanctam ac immaculatam: veluti oratio Sacerdotis dicitur oratio Ecclesiæ, & bona ab illa voluntate, quæ Ecclesiæ hunc ministerium deputavit ad orandum publice nomine suo.

5. Ex quo non
sequitur
Christum
de facto
mereri aut
satisfacere.
Eccles. 14.

Nec tamen inde sequitur, Christum de facto mereri, vel satisfacere per illam oblationem. Quæris rationem? Quia non est in statu merendi, vel satisfaciendi. Quare? Quia non est viator, sed comprehensor. Ante obitum tuum operare iustitiam (inquit Ecclesiasticus cap. 14. v. 13.) quoniam non est apud inferos, id est, post obitum tuum, invenire cibum, id est, opera meritoria aut satisfactoria. Nam motum aliquem bonum, (verba sunt Scoti 4. dist. 21. q. 1. n. 10. in fine) per quem tamquam per dispositionem, vel meritum de congruo, vel condigno, deleatur veniale, ponere in anima post mortem, non videtur doctrinæ Theologicæ consonum, quæ ponit statum illum ab illis immunem.

An autem
oret vel
impetret,

Porro an Christus debeat dici orare, vel impetrare, quæstio est de nomine. Christus Iesus

(inquit Apostolus Rom. 8. v. 34.) qui mortuus est, imò qui & resurrexit, qui est ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis, id est, intimam suam voluntatem de aliquo objecto creato habendo, quæ intimatio fit efficax ad illud objectum obtinendum.

Unde Apostolus Joannes Epistola primæ cap. 2. v. 1. & 2. Sed & si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem Iesum Christum iustum: & ipse est propitiatio pro peccatis nostris. Non tantum sufficiens, sed etiam efficax, impetrando, id est, obtinendo in patria, remissionem peccatorum nostrorum, quam suâ sanctissimâ passione in via promeruit.

Cæterum putant nonnulli Sacrificium omne fieri à Christo, etiam nunc, quatenus ad singula attendit, eaque offert Patri, quatenus ipsa immutatio panis & vini subjacet eius potestati, & ad prolationem verborum consecrationis seipsum sub speciebus panis ac vini voluntariè ponit ad protestandum summum Dei Dominium in vitam & mortem. Sed quamquam id fieri posset, tamen non est necesse ad rationem Sacrificii novæ legis, nec id probatur ex auctoritatibus.

Dices; hoc est necesse, ut ostendatur quomodo hodierna sacrificatio sit actio infinita, videlicet consideretur immutatio hostiæ, quatenus procedens de facto ab ipsa voluntate Christi tamquam opus externum.

Respondeo; nulla apparet necessitas, ut sacrificatio sit aliter Christi, quàm moraliter, quatenus videlicet informata à volitione Christi, quæ instituit non solum Sacrificium fieri, sed etiam fieri suo nomine & in persona ipsius: hæc autem volitio est infinita, sive infiniti valoris, eo modo, quo cæteræ actiones Christi sunt infinitæ. Et si illa non sufficiat ad hoc, ut sequentia sacrificia, ab ea quasi informata, sint infinita, parùm refert; neque enim id est necesse, ut patebit ex his, quæ statim subjicío.

Profecto si illa physica voluntas Christi esset necessaria, ut Christus diceretur actu offerre seu sacrificare cum Sacerdotibus; jam fortè aliquibus videretur, quod non solum esset principalis offerens, sed etiam proximus & immediatus, imò magis immediatus, quàm ipse Sacerdos: jam autem communiter docent Theologi tam antiquiores, quàm moderni, quod

CONCLUSIO II.

In Sacrificio Missæ proximus offerens est Sacerdos.

Sacerdotem offerre, docet Concilium Tridentinum sess. 22. cap. 1. ibi: Ac sub eorumdem verum symbolis, Apostolis, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes constituebat, ut sumerent tradidit, etc.

Secl. 2. De Ministro Sacrif. nova Legis. Concl. 2. 405

Et eisdem eorumq; in Sacerdotio successibus, ut offerrent præceptum per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem.

Et contrarium errorem damnat can. 2. dicens: Si quis dixerit illis verbis: Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes; aut non ordinasse ut ipsi aliq; Sacerdotes offerrent Corpus & Sanguinem suum, anathema sit.

Hinc Sacerdos non est merus Christi sacrificantis executor, sed etiam verus sacrificans; utpote qui tamquam publicus minister ex certa intentione procedere debeat; aded ut non sit factis Christum ante annos 1600. intendisse, nisi in præsentem Sacerdos intendat offerre & sacrificare in protestatione summi Domini Dei.

Quod autem Concilium intelligendū sit de proximo offerente, probo ex Concilio Florentino in decreto Eugenii ibi: Sacerdos in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum: ergo in persona Christi offert hoc Sacramentum. Atqui Christus in ultima Cæna, uti etiam in Cruce erat proximus offerens; ergo &c.

Et sanè quis alius esset? Siquidem Sacramentum novæ legis consistit in actu externo & sensibili, ad illum autem Christus non concurrat immediatè, ut manifestum est, etiam dato, non concessio, quod humanitas ejus physicè concurreret ad immutationem specierum.

Dico, non concessio; quia gratis asseritur talis causalitas, uti etiam causalitas physica gratiæ sanctificantis, quæ datur per Sacramenta. Quis ergo physicè immutat species? Respondeo, solus Deus; sicuti ipse solus est causa physica gratiæ in Sacramentis, de quo egimus disputatione primâ de Sacramentis in genere sect. 4. conclusione 2.

Atque ut esset humanitas causa physica immutationis, adhuc, sicut dixi, minimè sequitur, quod Christus sit proximus offerens; quia Sacramentum consistit in actione externa & sensibili, per quam res aliqua immutatur ad protestandum summum Dominium Dei in vitam & mortem. Quæ autem illa actio, nisi prolatio verborum consecrationis? Et hæc prolatio, nonne physicè causatur ab humanitate Christi? Contrarium lippis notum est atque tonsoribus.

Præterea auctoritates Sanctorum Patrum, Conclusionem præcedenti relatæ, quid aliud clamant, quam Christum offerre per Sacerdotem? Quod autem quis facit per alterum, non facit per se immediatè. An fortè Rex proximè & immediatè osculatur pedes Pontificis, quando id facit per suum Legatum? Numquid qui dat eleemosynam per famulum, censetur id facere per seipsum immediatè? Aut Rex, qui absolvit, vel condemnat reum per iudicem delegatum, per seipsum immediatè absolvere, aut condemnare? Quamvis sint causæ principales, attamen remotæ & mediata. Ergo similiter Christus, qui quotidie of-

fert ministerio Sacerdotum, est sic causa principalis Sacrificii, minimè tamen immediata.

Nec aliud voluit Scotus Quodlib. 20. n. 23. ubi sic dicitur: Ex istis patet, quod sicut Eucharistia non præcisè ratione rei contentæ plene acceptatur: sed oportet quod sit oblata, si nec plene acceptatur oblata, nisi ratione bonæ voluntatis aliquis offerentis: non autem præcisè ratione ipsius voluntatis celebrantis: quia hoc pertinet ad meritum personale, non ad virtutem Sacrificii, non immediatè (nota bene) ratione voluntatis ipsius Christi offerentis; quia Christus e si hic offeratur ut contentus in Sacramentum, non tamen hic immediatè offert Sacramentum: iuxta illud Heb. 9. v. 25. Neque ut sæpè offert semetipsum. Et ibidem v. 28. Christus semel oblatus est, supple à seipso offerente. Alioquin videretur quod unus Missa celebratio æquivaleret passioni Christi: si idem esset offerens immediatè & oblatus. Certum est autem, quod Missa non æquivaleret passioni Christi, licet specialitè valeat, pro quanto ibi est specialior commemoratio oblationis, quam Christus obtulit in Cruce.

Et post pauca: Sic ergo patet quod Eucharistia oblata (id est, consecratio Eucharistiæ) acceptatur non ratione voluntatis Christi ut immediatè offerentis: ratione ergo voluntatis Ecclesiæ generalis: illa autem habet rationem meriti finitæ. Et est quod acceptaretur ratione voluntatis Christi ut offerentis, hoc est, instituentis oblationem, & dantis sibi valorem & acceptationem, per hoc, quod voluit Sacerdotes suo nomine, & in sua persona offerre, tamen non æquivaleret, nec acceptaretur sicut passio Christi, & ita esset meritum finitum, cui correspondet bonum debitum virtute Sacrificii. Hæc ille; quæ dederunt Suario occasionem citandi Scotum contra præcedentem Conclusionem, quasi negasset Christum propriè in hoc Sacramentum offerre.

Sed absit ut hoc suspicemur de tanto Doctore, qui ut illam suspicionem à se propulset, non semel aut iterum, sed tertio & quarto inculcavit suis Lectoribus ly Immediatè, tacitè innuens, Christum offerre mediatè, utique Sacerdotum ministerio, ut loquitur Tridentinum sess. 22. cap. 2.

Imò satis expressè hoc significat, quando dicit: Et est quod acceptaretur &c. Quid enim aliud est offerre mediatè, quam instituire Sacramentum suo nomine offerendum, & dare sibi valorem & acceptationem? Ad hoc autem sufficit voluntas Christi, quam habuit in ultima Cæna, quæ hodie moraliter perseverat, utpote non retractata.

Enimverò qui principaliter offert, licet solum mediatè, verè & simpliciter dicitur offerre, verè & simpliciter dicitur Sacerdos, verè & simpliciter ipsi imputatur effectus & valor oblationis. Patet in similibus supra allegatis; qui v. g. contrahit Matrimonium per procuratorem, verè & simpliciter dicitur contrahere, verè & simpliciter dicitur conjux, verè &

Ecc 3 sim-

11. Quod etiam docet Scotus.

& probat ex Apost. Hebr. 9.

Citatur Scotus à Suario contra præcedentem Conclusionem.

12.

sed falsè Trident.

ut ex ejus verbis ostenditur.

Sacerdos est verus sacrificans.

9. Quod proximus probat ex Florent.

An humanitas Christi physice concurrat ad immutationem specierum?

Ethi concurrere, non ideo Christus fore proximus offerens.

10. Probat ex auctoritate Patrum Christum non offerre proxime.

Probat ex auctoritate Patrum Christum non offerre proxime.

simpliciter ipsi imputatur effectus & valor contractus, est dormiat, quando procurator nomine ipsius contrahit, Quæ ergo necessitas istius particularis intentionis Christi?

13.
An sit æqualis dignitas & honestas Sacrificii hodierni & in ultima Cœna.

Æqualis, inquis, dignitas & honestas Sacrificii, quod jam offertur, cum dignitate & honestate Sacrificii, quod Christus obtulit in ultima Cœna. Sed quæ necessitas istius æqualitatis? Certum enim est, ut ait Scotus supra, quod Missa non æquivalet passioni Christi.

Certum planè, reperit aliquis; sed in ratione meriti tantum: nec id mirum; quia jam Christus non est in statu merendi, ut dictum est Conclusionè præcedenti; sed applicat meritum passionis: alioquin cur non posset æquivalere in ratione actus honesti? Nonne Christus nunc in cœlo plures actus bonos liberè exercet cum infinita quodammodo dignitate & excellentia, licet non cum merito?

Non est necesse quod Christus particulariter offerat cum singulis Sacerdotibus.

Haud dubium quin sic fiat. Sed quid indè? Ergo necesse est quod Christus particulariter offerat cum singulis Sacerdotibus: negatur Consequentia. Etenim ut merita Christi applicentur per hoc Sacrificium, sufficit voluntas universalis, quæ voluit merita passionis suæ applicari in tempore per voluntatem Sacerdotis, immediately offerentis, vel potius (quia voluntas illa Sacerdotis potest esse mala) per voluntatem Ecclesiæ generalis, ut loquitur Scotus supra, quæ semper bona est & honesta; ac proinde sufficiens, ut dixi Conclusionè præcedenti, omnem oblationem, etiam ex parte ministri immediati, peccaminosam, efficere bonam & sanctam ac immaculatam. Quippe

Ephes. 5.

Christus, ut loquitur Apostolus ad Ephes. 5. v. 25. & sequentibus, dilexit Ecclesiam & seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lavacro aquæ in verbo vitæ ut exhiberet ipse sibi gloriosam sponsam suam non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid huiusmodi, sed ut sit sancta & immaculata. Quæ proinde Deo Patri displicere non poterit.

14.
Sacerdos offerit Sacrificium eius in persona Ecclesiæ.

Hercule quod Sacerdos hoc Sacrificium offerat, etiam in persona Ecclesiæ, non obscure colligitur ex officio Missæ, in quo Sacerdos sæpius loquitur in plurali, & persona communitatis: Offerimus, inquit, tibi &c. Te igitur clementissime Pater supplices rogamus &c. Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed & cuncta familiae tuæ &c. Unde & memores Domine nos servi tui, sed & plebs tua sancta &c. Ergo oblatio illa fit nomine corporis Ecclesiæ.

S. August.

Unde scitè dixit Divus Augustinus lib. 10. de Civit. Dei cap. 20. Quotidianum esse voluit Ecclesia Sacrificium, cum ipse corpus ipse (Christus) sit caput, & ipse caput ipsa (Ecclesia) sit corpus tam ipsa per ipsum, quam ipse per ipsam suetus offerri. Sic lego in editione Parisiensi; in Plantiniana autem: Quotidianum esse voluit Ecclesie Sacrificium, quæ cum ipse caput corpus sit, seipsum per ipsum discit offerre. Cum autem Eccle-

sia per se immediatè non offerat, sequitur quod id faciat per Sacerdotes, tamquam ministros suos, quos ad id muneris per manus Episcoporum specialiter consecravit.

Sicuti ergo Ecclesia facit unum corpus politicum & mysticum Christi, ita habere potest intentionem non propriam & personalem, quæ competit tantum singulari personæ seu supposito; sed generalem, quæ competit collectioni: hæc autem habitualis est, in quantum competit corpori ut abstrahit à membro, videlicet Sacerdote; actualis verò, ut includit Sacerdotem ministrum publicum deputatum ad Sacrificium, in quantum ille loquitur & offert in persona Ecclesiæ.

Unde actualis intentio Sacerdotis est generalis & particularis: generalis ut substituitur nomine Ecclesiæ; particularis ut elicitivè ab ipso Sacerdote concipitur. Priori modo sumpta semper acceptatur, quia sancta est intentio Ecclesiæ: secundo modo non semper; quia dependet à statu particulari Sacerdotis, qui potest esse malus, ac proinde offerendo sibi demereri.

Dices; Sacerdos est minister Christi, juxta illud Apostoli 1. Cor. 4. v. 1. Sic nos existimamus homo, ut ministros Christi, & offert, ut jam sæpe diximus, in persona Christi: ergo non in persona Ecclesiæ.

Respondeo esse ministrum tam Christi, quam Ecclesiæ, & offerre in persona utriusque; quæ enim in hoc repugnancia? Certè Christus caput est Ecclesiæ, & ipse est, qui Ecclesiæ dedit potestatem consecrandi ministros altaris, & instituit Sacramentum Ordinationis, voluntate ut Sacerdotes Sacramentum Eucharistiæ conficerent, ac per consequens sacrificarent in sua persona, id est, voluit ut in consecratione Sacramenti uterentur eisdem verbis, quibus ipse utebatur in ultima Cœna; eisdem, inquam, non tantum materialiter, sed etiam formaliter, id est, secundum eandem significationem, de qua egimus disputatione præcedenti sect. 3. conclus. 3. & sequentibus.

Explico; Christus baptizaverit illis verbis: Ego te baptizo, quibus etiam hodie utitur Ecclesia, num ideo Ecclesia baptizat in persona Christi? Minimè; quoniam non utitur verbis Christi formaliter, id est secundum eandem significationem; nam ly Ego prolatum à Christo, denotabat Christum; prolatum autem à Petro v. g. hodie baptizante denotat ipsum Petrum, & non Christum.

Quæris quomodo ergo verum sit, quod ait Divus Augustinus Tract. 5. in Joan. Petrus baptizat, hic est, qui baptizat: Paulus baptizat, hic est, qui baptizat &c.?

Respondeo; quia Christus Baptismum instituit, & ipse solus est qui omni baptismo, juxta institutionem suam conferendo, vim tribuit sanctificandi, ideo non frustrandam aut minuendam ob conditionem ministri.

Adhuc

17. Adhuc dubitas, an Sacerdos quæ talis, sit minister Christi, offerens in persona Christi Sacrificium? Noli amplius dubitare, nec puto Doctorem Subtilem unquam de hac re sic explicatâ dubitasse. Quid ergo? Dico (salvo meliori) quod Sacerdos etiam sit & verè dici possit (estò secundariò & minùs principaliter) minister Ecclesiæ; quatenus videlicet per Sacramentum Ordinationis consecratur Deo, ut in Ecclesiâ, & pro Ecclesiâ, id est, nomine Ecclesiæ offerat Sacrificium Deo, quod ipsa, considerata ut est corpus aliquod politicum, per se non potest offerre.

Meritum Sacrificii hodierni est finitum. Porro an Sacrificium acceptetur ratione voluntatis Christi, an magis ratione voluntatis Ecclesiæ generalis, de quo ibi disputat Scotus, quidquid dicatur, constat meritum Sacrificii, quod quotidie offertur, tam in persona Christi, quàm nomine Ecclesiæ non esse infinitum, ut infra latius examinabimus.

Modò inquirò, an solus Sacerdos sit minister hujus Sacrificii. Pro responsione erit

CONCLUSIO III.

Solus Sacerdos est validus minister Sacrificii novæ Legis. Laici in vero sensu, licet minùs propriè, dicuntur offerre Sacrificium.

18. Ratio primæ partis est manifesta; quia solus Sacerdos est validus minister consecrationis Corporis & Sanguinis Christi, in qua consecratione, & quidem solâ, juxta superius dicta, essentialiter consistit Sacrificium. Idem ergo est minister Sacramenti & Sacrificii, scilicet Sacerdos ritè ordinatus, de quo ad propositum nostrum Doctor Subtilis 4. dist. 13. q. 2. n. 3. Conscire, inquit, Eucharistiam ut principalis causa, nulli potest competere nisi soli Deo: licet ut causa instrumentalis, vel, ut magis propriè dicam, ut minister potest competere alicui homini: quia sic Deus ordinavit, quod in quibuscumque Sacramentis minister possit esse homo.

Dupliciter autem potest intelligi, ministrum posse consecrare. Vno modo absolute, ita scilicet, quod si attenter facere, facit quod intendit alio modo de posse ordinatè facere. Et hæc distinctio generalis est in omnibus Sacramentis: quia plus requirit ordinatè ministrare in eis, quam simpliciter ministrare.

19. Conclusio loquitur de ministro valido sive de posse simpliciter consecrare, & per consequens sacrificare; ad quam potentiam, teste Scoto supra, Nihil requiritur ultra materiam debitam, nisi minister debitus, ad quem requiruntur tres conditiones, scilicet quod sit Sacerdos: quod possit

profere verba consecrationis; & possit habere intentionem debitam faciendi, scilicet quod intendit Ecclesiâ facere.

Secunda conditio, & tertia sunt communes hic, & in ministrante alia Sacramenta: propter defectum secundo non potest mutus consecrare, propter defectum tertia carens usu rationis non potest consecrare: & eodem modo de baptizando, & conferendo quacumque alia Sacramenta (excepto Matrimonio, quod potest confici à mutò; quia non requirit formam verbalem propriè dictam) sed prima conditio est hic propria, scilicet quod solus Sacerdos potest, & quilibet potest, cui possunt competere illæ duæ conditiones, scilicet prolatio, & intentio. Solus, inquam, Sacerdos, & quilibet. Videamus si utraque pars sit vera.

Prima est contra quosdam Hereticos, qui afferunt omnes Christianos esse Sacerdotes, & habere hæc potestatem, tamen eà uti non debeant, nisi à communitate fuerint deputati.

Sed contrarium definitum est in Concilio Lateranensi, & refertur cap. Firmiter de summa Trinitate ibi: Et hoc Sacramentum (loquitur de Sacramento Eucharistiæ) nemo potest consecrare nisi Sacerdos, qui ritè fuerit ordinatus secundum claves Ecclesiæ, quas ipse concessit Apostolis, eorumque successoribus Iesus Christus.

Sed unde accipit Ecclesiâ fundamentum istius sententiæ interrogat Scotus supra n. 4. Respondet autem; Ex illo verbo Christi: Hæc quotiescumque feceritis &c. Vbi loquitur Apostolis, vel ad minus non nisi Discipulis, quibus in Ecclesiâ ad minus non succedunt nisi Sacerdotes. Apostolis succedunt Episcopi: Discipulis Presbyteri, ut habetur distinctione 21. In novo Testamento. Habetur idem etiam ex illa sententia Pauli I. ad Cor. cap. 10. Panis quem frangimus, nonne communicatio Corporis Domini est? Quem frangimus nos, inquit, scilicet Apostoli & Discipuli eius. Si enim quilibet fidelis posset consecrare, non opereretur aliquem alium alius frangere; sed quilibet posset de suo Sacrificio communicare.

Eandem veritatem non uno, sed pluribus locis docet Concilium Tridentinum. Imprimis sess. 22. cap. 1. & can. 2. verba textus vide supra conclus. 2. in principio. Deinde sess. 23. cap. 1. ibi: Hoc autem (Sacerdotium novæ Legis) ab eodem Domino Salvatore nostro institutum esse, atque Apostolis eorumque successoribus in Sacerdotio potestatem traditam consecrandi, offerendi &c. sacra littera ostendunt, & Catholica Ecclesiâ traditio semper docuit.

Eadem sessione cap. 4. sic ait: Quod si quis omnes Christianos promiscuè novi Testamenti Sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali præditos affirmet; nihil aliud facere videtur, quàm Ecclesiasticam hierarchiam, que est ut castrorum acies ordinata, confundere. Et infra: Quin potius decernit eos, qui tantummodo à populo aut seculari potestate ac Magistratu vocati & instituti, ad hæc ministeria exercenda ascendunt, & qui ea propriè

20. Heretici affirmant omnes Christianos esse Sacerdotes.

Contrarium definitum est in Concilio Lateran.

Fundamentum assignat Scotus.

21. Eandem veritatem docet Trident.

autlo-